

ESPAI D'OPINIONS**Nº305**
Juliol 2013**Mateu Morro****Unió de Pagesos de Mallorca**

L'ATZUCAC

“Atzucac: carreró que no té sortida (Diccionari català-valencià-balear)”

Des que va començar la crisi econòmica aviat es va copsar que entrava també en crisi el model d'estat i el model de representació política. Allò, tan histriònic de *“España va bien”* funciona si les coses van bé, quan l'economia vinculada a aquest model (especulació i corrupció) s'esbuca, tot el que s'hi vincula tendeix a passar per ull. La crisi esdevé sistèmica.

Fins i tot en els millors moments de l'economia el gruix de l'opinió publicada espanyola era obertament ultranacionalista, amb tocs etnòfobs anticatalans. Que l'emissora de l'església fos un dels portaveus d'aquest pensament arcaic, però perillós ja que du implícits components antidemocràtics, ja ens il·lustra prou bé de quin és el bloc de poder que pastura per Madrid.

Va ser curiós com aviat, a mesura que la cosa empitjorava i posava en evidència la fal·làcia de *“España va bien”* tota una caterva d'escriptors i periodistes començaren a culpar de la crisi a la descentralització autonòmica. Des del poder polític i econòmic es varen articular línies d'opinió en una sèrie d'eixos: la culpa de la crisi la tenim nosaltres, el poble en general, que hem gastat massa i *“hem viscut per damunt les nostres possibilitats”* i la culpa la tenen també les autonomies i els ajuntaments per multiplicar i tudar les despeses. El discurs antiautonomista s'ha convertit en un veritable bram d'ase, en un foc visceral, creuat i dens, que fa ús de tota casta de falsetats, però que aconsegueix un èxit de públic notable.

Al final les enquestes s'han fet ressò d'aquest èxit: mentre els espanyols es tornen de cada cop més centralistes els catalans i els bascos es tornen més independentistes. És a dir s'ha accelerat un procés de desencontre que demostra fins quin punt és d'intransigent el pensament espanyol dominant: abomina del pacte (aproximació de posicions) i sols admet la rendició incondicional de l'adversari (foment de la polarització), conscient de la superioritat que li proporciona tenir amb ell l'aparell de l'estat. Ara seria l'hora de formular nous espais d'entesa, de refer els pactes constitucionals sobre

eixos d'acord social i de nova democràcia. Però res d'això passarà, va ser el mateix Aznar en la seva resurrecció pública qui va amenaçar tots els que s'atreveixin a pactar amb l'enemic. Espanya no és negociable, és una "identitat de destí" que està part damunt les persones i part damunt tot dret democràtic. Qualsevol somni federalista resta tancat amb pany i clau: sols una veritable catàstrofe econòmica i política podria dur els sectors que ara controlen l'estat a pensar en una transacció en termes d'un nou procés constituent.

I aquí ens hem quedat, enrocats, amb una Catalunya que ha romàs constreta entre la impossibilitat d'avançar dins el marc constitucional i les incerteses d'opcions més agosarades que podrien provocar una reacció brutal de l'estat. Mentrestant el govern espanyol contraataca recentralitzant i intentant forjar un model educatiu fet a la seva mida. Falta molt per a les properes eleccions i a nivell immediat sols tenim a davant un carreró que no passa, un atzucac. Caldrà veure com prenen les coses per fer més valoracions.